

การบริหารการเงินของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร
ตามแนวคิดสุขภาพทางการเงิน
FINANCIAL MANAGEMENT OF PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK
BASED ON FINANCIAL HEALTH CONCEPT

นายวีระ วัชรตันศิริยุทธ *

Vra Vatcharutsiriyuth

อาจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มช้อย **

Sukanya Chaemchoy, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากรอบแนวคิด 2 กรอบแนวคิด ได้แก่ 1) การบริหารการเงิน 2) อัตราส่วนทางการเงิน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง 7 รายการ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารการเงิน ประกอบด้วย 1.1) การพยากรณ์และการวางแผน 1.2) การตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน 1.3) การประสานงานและการควบคุม 1.4) การติดต่อกับตลาดการเงิน และ 1.5) การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน 2) กรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย 2.1) อัตราส่วนสภาพคล่อง 2.2) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 2.3) อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ 2.4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร และ 2.5) อัตราส่วนมูลค่าตลาด

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: 59833570@g.chula.edu

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: sukanya.chae@chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

The research was a documentary research. The purposes of this research were to study the conceptual framework of 1) the financial management 2) financial ratio. This research analyzed data by content analysis and frequency table from 7 documents.

The finding were as follow: 1) the conceptual framework of the financial management composed of 5 tasks as follow: 1.1) forecasting and planning 1.2) investment and financing decision 1.3) coordination and control 1.4) dealing with the financial market and 1.5) financial risk management 2) the conceptual framework of financial ratio composed of 5 groups as follow: 2.1) liquidity ratios 2.2) efficiency ratios 2.3) leverage ratios 2.4) profitability ratios and 2.5) market-value ratios

คำสำคัญ: การบริหารการเงิน / สุขภาวะทางการเงิน / อัตราส่วนทางการเงิน / โรงเรียนเอกชน

KEYWORDS: FINANCIAL MANAGEMENT / FINANCIAL HEALTH / FINANCIAL RATIO / PRIVATE SCHOOL

บทนำ

โรงเรียนเอกชนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐ ในการกระจายการศึกษาให้เข้าถึงประชาชนทุกคน เนื่องจากรัฐดำเนินงานภายใต้งบประมาณที่จำกัด การลงทุนจากภาคเอกชนช่วยให้เกิดการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องรอนงบประมาณดำเนินการจากรัฐ นอกจากโรงเรียนเอกชนจะสามารถช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาในเชิงปริมาณแล้วนั้น ด้วยการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวกว่าโรงเรียนรัฐบาล ทำให้โรงเรียนเอกชนสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนโรงเรียนรัฐบาล สามารถปรับเปลี่ยนและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ อีกทั้งยังช่วยให้เกิดการแข่งขันในด้านคุณภาพในการจัดการศึกษา กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและสร้างมาตรฐานทางการศึกษาสูงขึ้น และยังเป็นการจัดหรือลดการผูกขาดในการจัดการศึกษา (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2556)

อย่างไรก็ดีโรงเรียนเอกชนนั้นมีรูปแบบการบริหารงานในเชิงพาณิชย์มากกว่าโรงเรียนของรัฐบาลมาก แม้จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐแต่ก็จำเป็นต้องมีผลประโยชน์และผลตอบแทนของกิจการดีเพียงพอที่จะสามารถเปิดดำเนินการต่อไป การบริหารงานทางการเงินที่ขาดสุขภาวะ อันหมายถึงการที่โรงเรียนมีผลตอบแทนต่ำ ไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ก่อหนี้สินในระดับสูง และขาดสภาพคล่อง อาจเป็นสาเหตุของการปิดตัวลงของหลายโรงเรียนเอกชน

ณัฐกุล รุณผาบ (2557) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบเมื่อโรงเรียนมีการปิดกิจการลง และคนพบว่าเกิดผลกระทบอย่างรอบด้านต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ครูและพนักงานของโรงเรียนต้องถูกเลิกจ้างและกลายเป็นผู้ถูกเลิกจ้าง นักเรียนต้องทำการย้ายสถานศึกษาในปีการศึกษาถัดไป โดยกลุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระหว่างช่วงชั้นต้องประสบปัญหาในการย้ายโรงเรียน ในบางรายอาจถึงขั้นต้องกลับไปเริ่มเรียนชั้นปีแรกของช่วงชั้นเดิม เนื่องจากในหลายโรงเรียนนั้นไม่มีนโยบายในการรับนักเรียนเข้าศึกษาระหว่างช่วงชั้น ถึงแม้ในกรณีที่นักเรียนสามารถย้ายโรงเรียนได้ทันที ก็ยังก่อผลกระทบต่อผู้ปกครองในด้านค่าเล่าเรียนส่วนเกินของโรงเรียน

ใหม่ ค่าเครื่องแบบนักเรียนและอุปกรณ์การเรียนใหม่ ระยะทางในการเดินทางที่เพิ่มขึ้น รวมไปถึงตัวนักเรียนเองที่ต้องปรับตัวกับวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้นักเรียนอาจได้รับการศึกษาที่ด้อยคุณภาพลงกว่าการเรียนที่โรงเรียนเดิม ซึ่งเป็นผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายและเสียโอกาสอย่างมหาศาล ทั้งนี้เมื่อเกิดปัญหาจากการปิดกิจการของโรงเรียนเอกชนขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ที่ต้องเข้ามาดำเนินการไกล่เกลี่ย เยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบ รวมไปถึงการรับเป็นธุระในการจัดหาที่เรียนและที่สอนใหม่แก่นักเรียนและครูจากโรงเรียนที่ปิดกิจการ

จากเหตุผลดังกล่าวหากสามารถวัดและประเมินสุขภาวะทางการเงิน ซึ่งหมายถึง ผลประกอบการหรือผลการบริหารงานทางการเงินของโรงเรียนเอกชน ก็จะสามารถแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน หรือสามารถวางแผนรับมือต่อสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที ดังที่ Ross (2003) กล่าวถึงการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis) หมายถึง ข้อมูลจากผลประกอบการทางการเงินสามารถนำมาจัดเรียงและคำนวณใหม่เพื่อสะท้อนสถานะของกิจการ ประกอบไปด้วย สภาพคล่องของกิจการ ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของกิจการ ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ และมูลค่าของกิจการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารพึงต้องประเมินอยู่เสมอ เพื่อให้เห็นว่าการดำเนินงานดำเนินไปได้อย่างดี การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของโรงเรียนเอกชนจึงเป็นการตรวจสอบสุขภาวะทางการเงินของโรงเรียน

จากแนวคิดอัตราส่วนทางการเงินข้างต้น หากโรงเรียนเอกชนนำมาประยุกต์ใช้ในการวัดและประเมินสุขภาวะทางการเงินของโรงเรียนเอกชน เพื่อเป็นเครื่องชี้วัดสถานะทางการเงินของโรงเรียนเอกชนว่าอยู่ในสภาวะการณ์ใด ก็จะเป็นประโยชน์ยิ่งในการบริหารทางการเงินของโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากรอบแนวคิดการบริหารการเงิน และศึกษากรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อให้เป็นกรอบการบริหารการเงินของโรงเรียนเอกชน ให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อตัวผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารการเงิน
- 2) เพื่อศึกษากรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารการเงินของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดสุขภาวะทางการเงิน เป็นการวิจัยเอกสาร (Document Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดการบริหารการเงิน และกรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

1) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงิน

1.1) การจัดการการเงิน (เฉลิมขวัญ ครุบุญยงค์, 2556)

1.2) การบริหารการเงิน (อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์, 2555)

1.3) การบริหารการเงิน (Brigham & Gapenski, 1997)

2) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตราส่วนทางการเงิน

2.1) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์, 2555)

2.2) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Hayes, 2006)

2.3) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ross, 2003)

2.4) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Brigham & Gapenski 1997)

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเอกสาร เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การบริหารการเงิน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ความถี่ โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของเอกสาร

ผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 กรอบแนวคิดการบริหารการเงิน

กรอบแนวคิดการบริหารการเงิน ได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตการบริการการเงินจากนักวิชาการจำนวน 3 ท่าน สามารถสรุปได้ว่าการบริหารการเงิน ประกอบด้วย 1) การพยากรณ์และการวางแผน (Forecasting and Planning) 2) การตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน (Investment and Financing Decision) 3) การประสานงานและการควบคุม (Coordination and Control) 4) การติดต่อกับตลาดการเงิน (Dealing with the Financial Market) และ 5) การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk Management) เมื่อนำข้อค้นพบทั้งหมดมาวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ความถี่ พบว่าแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 3 ท่านมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยสามารถจัดเป็น 5 หน้าที่ตามแนวคิดของ Brigham and Gapenski (1997) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดขอบข่ายการบริหารการเงิน

	นักวิชาการ	
--	------------	--

ขอบข่ายการบริหารการเงิน	Brigham Gapenski (1997)	เฉลิมขวัญ (2556)	อภิชาติ (2555)	ความถี่
การพยากรณ์และการวางแผน (Forecasting and Planning)	✓	✓	✓	3
การตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน (Investment and Financing Decision)	✓	✓	✓	3
การประสานงานและการควบคุม (Coordination and Control)	✓	✓		2
การติดต่อกับตลาดการเงิน (Dealing with the Financial Market)	✓	✓		2
การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk Management)	✓	✓		2

จากตารางข้างต้นสามารถสรุปความสอดคล้องของแนวคิดการบริหารการเงินของนักวิชาการทั้ง 3 ท่านได้ดังนี้

การบริหารการเงิน หมายถึง การจัดการสินทรัพย์ที่มีอยู่ของโรงเรียนเอกชน อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างกำไรสูงสุดในระยะสั้น และสร้างความมั่งคั่งในระยะยาวให้แก่กิจการ ประกอบไปด้วยกิจกรรมทางการเงิน 5 ด้าน ดังนี้

1) การพยากรณ์และการวางแผน หมายถึง การสำรวจความต้องการใช้เงินทุนของแต่ละฝ่ายในโรงเรียนเอกชน และจัดทำแผนในการหาเงินทุนในระยะสั้นและระยะยาว

2) การตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน หมายถึง การตัดสินใจเลือกใช้แหล่งเงินทุนที่เหมาะสมและคุ้มค่าที่สุดกับการลงทุนแต่ละประเภทของโรงเรียนเอกชน

3) การประสานงานและการควบคุม หมายถึง การประสานงานด้านการเงินกับฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนเอกชน การประเมินและควบคุมให้ฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4) การติดต่อกับตลาดการเงิน หมายถึง การเป็นตัวแทนโรงเรียนเอกชนในการติดต่อกับแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างทางเลือกอย่างหลากหลายในการจัดหาทุน

5) การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน หมายถึง การวางแผนจัดการความเสี่ยงทางการเงินของโรงเรียนเอกชน ทั้งความเสี่ยงภายในและความเสี่ยงภายนอก

โดยที่ขอบข่ายการบริหารการเงินตามแนวคิดของ Brigham and Gapenski (1997) และ เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์ (2556) นั้นมีความครอบคลุมขอบเขตหน้าที่ของการบริหารการเงินของ อภิชาติ พงศ์พัฒน์ (2555) จึงมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดการบริหารการเงิน

ตอนที่ 2 กรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน

กรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน ได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน จากนักวิชาการจำนวน 4 ท่าน สามารถสรุปได้ว่าอัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย 5 อัตราส่วน

ได้แก่ 1) อัตราส่วนสภาพคล่อง 2) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 3) อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ 4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร 5) อัตราส่วนมูลค่าตลาด เมื่อนำข้อค้นพบทั้งหมดมาวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ความถี่ พบว่าแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 4 ท่านมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตามแนวคิดของ Brigham and Gapenski (1997) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน	นักวิชาการ				ความถี่
	Ross (2003)	Hayes (2006)	Brigham Gapenski (1997)	อภิชาติ (2555)	
อัตราส่วนสภาพคล่อง					
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	✓	✓	✓	✓	4
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	✓	✓	✓	✓	4
อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน					
ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้		✓	✓	✓	3
อายุเฉลี่ยของสินค้า				✓	1
อัตราการผลิตของสินทรัพย์ถาวร			✓	✓	2
อัตราการผลิตของสินทรัพย์	✓		✓	✓	3
อัตราการผลิตของลูกหนี้การค้า	✓				1
อัตราการผลิตของสินค้าคงเหลือ	✓	✓	✓		1
อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้					
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	✓	✓	✓	✓	4
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	✓	✓	✓	✓	4
จำนวนเท่าของดอกเบี้ยจ่าย	✓	✓	✓	✓	4
อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร					
อัตราส่วนกำไรขั้นต้น	✓			✓	2
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	✓	✓	✓	✓	4
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	✓	✓	✓	✓	4
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	✓	✓	✓	✓	4
อัตราส่วนมูลค่าตลาด					
อัตราส่วนราคาต่อกำไร	✓	✓	✓	✓	4
อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี	✓	✓	✓	✓	4

จากตารางข้างต้นสามารถสรุปความสอดคล้องของแนวคิดอัตราส่วนทางการเงินของนักวิชาการทั้ง 4 ท่านได้ดังนี้

1) อัตราส่วนสภาพคล่อง หมายถึง ความสามารถของกิจการในการจ่ายชำระหนี้สินหมุนเวียนที่จะครบกำหนดภายใน 1 ปี ของโรงเรียนเอกชน ซึ่งพิจารณาจาก

1.1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน หมายถึง อัตราส่วนแสดงความสัมพันธ์ว่าโรงเรียนเอกชนมีสินทรัพย์หมุนเวียน ได้แก่ เงินสด สินค้าคงเหลือและลูกหนี้ของโรงเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนและการ

ดำเนินงาน และอื่น ๆ เพียงพอกับการชำระหนี้สินหมุนเวียน ได้แก่ เงินกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายของโรงเรียนหรือไม่

1.2) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว หมายถึง อัตราส่วนแสดงความสัมพันธ์ว่าโรงเรียนเอกชนมีสินทรัพย์หมุนเวียน ได้แก่ เงินสดและลูกหนี้ของโรงเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนและการดำเนินงาน และอื่น ๆ เพียงพอกับการชำระหนี้สินหมุนเวียนหรือไม่ ได้แก่ เงินกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายของโรงเรียน

2) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนเอกชน ในการใช้สินทรัพย์ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาจาก

2.1) ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้ หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงระยะเวลาที่โรงเรียนเอกชนใช้ในการติดตามเก็บหนี้จากค่าเทอมค้างจ่าย และหนี้สินอื่น ๆ จากการค้าขายของโรงเรียน

2.2) อายุเฉลี่ยของสินค้า หมายถึง อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการจัดซื้อการผลิตและการขายสินค้าของโรงเรียนเอกชน

2.3) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร หมายถึง อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ถาวร ได้แก่ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของโรงเรียนเอกชน ในการสร้างรายได้ของโรงเรียน ประกอบด้วย ค่าเทอม เงินอุดหนุน เงินบริจาค และรายได้จากการขายสินค้าอื่น ๆ

2.4) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม หมายถึง อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมด ได้แก่ ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินค้าและลูกหนี้ของโรงเรียนเอกชน ในการสร้างรายได้ของโรงเรียน ประกอบด้วย ค่าเทอม เงินอุดหนุน เงินบริจาค และรายได้จากการขายสินค้าอื่น ๆ

2.5) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า หมายถึง อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้ลูกหนี้ของโรงเรียนเอกชน ในการสร้างรายได้ของโรงเรียน ประกอบด้วย ค่าเทอม เงินอุดหนุน เงินบริจาค และรายได้จากการขายสินค้าอื่น ๆ

2.6) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ หมายถึง อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้สินค้าคงเหลือของโรงเรียนเอกชน ในการสร้างรายได้ของโรงเรียน ประกอบด้วย ค่าเทอม เงินอุดหนุน เงินบริจาค และรายได้จากการขายสินค้าอื่น ๆ

3) อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนเอกชนในการชำระหนี้ที่กิจการมี ระดับของการก่อหนี้ของกิจการ โดยพิจารณาจาก

3.1) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม หมายถึง อัตราส่วนแสดงสัดส่วนหนี้สินกับสินทรัพย์ทั้งหมดของโรงเรียนเอกชน

3.2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึง อัตราส่วนแสดงสัดส่วนหนี้สินทั้งหมดกับส่วนลงทุนของผู้ถือหุ้นของโรงเรียนเอกชน

3.3) จำนวนเท่าของดอกเบี้ยจ่าย หมายถึง อัตราส่วนแสดงความสามารถในชำระดอกเบี้ยเงินกู้จากกำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีของโรงเรียนเอกชน

4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนเอกชนในการขยายรายได้และความสามารถในการสร้างผลกำไรให้กิจการ โดยพิจารณาจาก

4.1) อัตราส่วนกำไรขั้นต้น หมายถึง อัตราส่วนแสดงขีดความสามารถในการขายและด้านการจัดซื้อสินค้าเพื่อขายของโรงเรียนเอกชน

4.2) อัตราส่วนกำไรสุทธิ หมายถึง อัตราส่วนขีดความสามารถในการสร้างกำไรสุทธิของโรงเรียนเอกชน เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของโรงเรียน

4.3) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม หมายถึง อัตราส่วนแสดงผลตอบแทนของโรงเรียนเอกชน จากการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดของโรงเรียน

4.4) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนของโรงเรียนเอกชน ในส่วนที่เจ้าของโรงเรียนจะได้รับ

5) อัตราส่วนมูลค่าตลาด หมายถึง อัตราส่วนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาของหุ้นสามัญกับกำไรต่อหุ้นหรือดั่งราคาตามบัญชีต่อหุ้นของโรงเรียนเอกชน โดยพิจารณาจาก

5.1) อัตราส่วนราคาต่อกำไร หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดมูลค่าโรงเรียนเอกชนตามกลไกตลาดเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการลงทุนของเจ้าของโรงเรียนเอกชน

5.2) อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้วัดมูลค่าโรงเรียนเอกชนตามกลไกตลาด เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าที่แท้จริง คือ มูลค่าของสินทรัพย์ที่จับต้องได้ของกิจการ

โดยที่อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิดของ Brigham and Gapenski (1997) และ อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์ (2555) นั้นมีความครอบคลุมอัตราส่วนทางการเงินของ Ross (2003) และ Hayes (2006) จึงมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า

1) กรอบแนวคิดการบริหารการเงิน ประกอบด้วย 5 หน้าที่ ได้แก่ 1) การพยากรณ์และการวางแผน (Forecasting and Planning) 2) การตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน (Investment and Financing Decision) 3) การประสานงานและการควบคุม (Coordination and Control) 4) การติดต่อกับตลาดการเงิน (Dealing with the Financial Market) และ 5) การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk Management) 1) ซึ่งได้มาจากกรอบแนวคิดการบริหารการเงินของ Brigham and Gapenski (1997) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารการเงินของ เกลิมชวัญ ทรัพย์บุญยงค์ (2556) ที่แบ่งขอบเขตหน้าที่ของการบริหารการเงินไว้ 5 หน้าที่เช่นกัน และมีความครอบคลุมขอบเขตหน้าที่ของการบริหารการเงินของอภิชาติ พงศ์สุพัฒน์ (2555) โดยสรุปได้ว่า 1) การพยากรณ์และการวางแผน (Forecasting and Planning) คือ การสำรวจความต้องการใช้เงินทุนของแต่ละฝ่ายขององค์กร และจัดทำแผนในการหาเงินทุนในระยะสั้นและระยะยาว 2) การตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน (Investment and Financing Decision) คือ การตัดสินใจเลือกใช้แหล่งเงินทุนที่เหมาะสมและคุ้มค่าที่สุดกับการลงทุนแต่ละประเภทขององค์กร 3) การประสานงานและการควบคุม (Coordination and Control) คือ การประสานงานด้านการเงินกับฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร การประเมินผลงานและการควบคุมให้ฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การติดต่อกับตลาดการเงิน (Dealing with the Financial Market) คือ การเป็นตัวแทนองค์กรในการติดต่อกับแหล่งเงินทุน เพื่อสร้าง

ทางเลือกในการจัดหาทุน 5) การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk Management) คือ การวางแผนจัดการความเสี่ยงทางการเงินขององค์กร ทั้งความเสี่ยงภายในและภายนอก

2) กรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย 5 อัตราส่วน ได้แก่ 1) อัตราส่วนสภาพคล่อง 2) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 3) อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ 4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร 5) อัตราส่วนมูลค่าตลาด ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิดของ Brigham and Gapenski (1997) และ อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์ (2555) มีความสอดคล้องกันและมีความครอบคลุมอัตราส่วนทางการเงินของ Ross (2003) และ Hayes (2006) โดยอัตราส่วนทางการเงินสามารถสะท้อนสถานะของกิจการได้ตามที่ Ross (2003) ได้กล่าวว่าผลประกอบการทางการเงิน สามารถนำมาจัดเรียงและคำนวณใหม่เป็นอัตราส่วนต่าง ๆ เพื่อสะท้อนสถานะของกิจการ ประกอบได้ด้วย สภาพคล่องของกิจการ ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ และมูลค่ากิจการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารพึงต้องประเมินอยู่เสมอ เพื่อให้เห็นว่ากิจการกำลังดำเนินไปได้อย่างไรดี ในขณะที่ Hayes (2006) กล่าวว่าการวิเคราะห์ทางการเงินมักจะเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอย่างละเอียดถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบอัตราส่วนระหว่างรายการต่างๆในงบการเงิน อัตราส่วนเหล่านี้จะช่วยอธิบายทั้งสถานะทางการเงินของกิจการหนึ่ง ๆ ความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมที่บริษัทนั้น ๆ ดำเนินการ ความสามารถในการทำกำไรโดยเปรียบเทียบ และการรับรู้ของนักลงทุนซึ่งแสดงออกทางพฤติกรรมในตลาดการเงิน อัตราส่วนดังกล่าวยังช่วยให้นักวิเคราะห์หรือผู้มีหน้าที่ตัดสินใจสามารถปะติดปะต่อเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่มาขององค์กรนั้น รวมถึงสภาพในปัจจุบันและอนาคตที่น่าจะเป็นโดยส่วนใหญ่เรื่องราวต่างๆที่แสดงให้เห็นโดยอัตราส่วนเหล่านั้นแม้จะยังไม่มีสมบูรณ์แต่ก็ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นได้เป็นอย่างดีอัตราส่วนที่กล่าวถึงในบทนี้ล้วนถูกนำไปใช้ได้กับสาหกรรมการค้าที่หลากหลายแต่จะมีความหมายที่สุดก็เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับตัวอะไรจะอันเดียวกันกับบริษัทในธุรกิจการค้าประเภทเดียวกัน สอดคล้องกับ Brigham and Gapenski (1997) กล่าวว่าการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน คือ การหาความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างรายงานทางการเงิน และในมุมมองของการบริหารการเงินแล้ว การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน นอกจากจะเป็นการพยากรณ์อนาคตของกิจการแล้ว ยังหมายถึงจุดเริ่มต้นของการวางแผนปฏิบัติงานที่มีผลในการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงอนาคตของกิจการอีกด้วย เช่นเดียวกับ อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์ (2555) ประโยชน์ของตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนจะนำไปสู่ข้อสังเกตว่ากิจการมีปัญหาอะไร เพื่อสามารถวางแผนปฏิบัติได้ถูกต้อง การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินอาจนำอัตราส่วนหลาย ๆ ปีของกิจการมาเปรียบเทียบกัน หรือนำอัตราส่วนของกิจการไปเปรียบเทียบกับของอุตสาหกรรมมาเปรียบ เพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นไปในทางที่ดีขึ้นหรือแย่ลง

3) กรอบแนวคิดการบริหารการเงินแสดงขอบข่ายหน้าที่การบริหารการเงินของผู้บริหารโรงเรียน การปฏิบัติและดำเนินงานทางการเงินตามกรอบแนวคิดนี้ เป็นวิถีทางที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนขับเคลื่อนองค์กรไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครบรอบด้านการบริหารการเงิน ในขณะเดียวกันกรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงินก็เปรียบเสมือนเครื่องมือตรวจสอบประสิทธิภาพการบริหารการเงินของผู้บริหาร ว่าการบริหารงานที่ผ่านมาของตนเองนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และเป็นไปตามที่เป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ดังที่ Ross (2003) กล่าวว่า อัตราส่วนทางการเงินจะสะท้อนสถานะของกิจการ จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารพึงต้องประเมินอยู่เสมอ เพื่อให้เห็นว่ากิจการกำลังดำเนินไปได้อย่างไรดี และ Brigham and Gapenski (1997) ยังชี้ว่า การวิเคราะห์อัตราส่วน

ทางการเงินเป็นจุดเริ่มต้นของการวางแผนปฏิบัติงานที่มีผลในการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงอนาคตของกิจการ เช่นเดียวกับ อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์ (2555) ที่กล่าวว่า ประโยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน จะนำไปสู่ข้อสังเกตว่ากิจการมีปัญหาอะไร เพื่อสามารถวางแผนปฏิบัติได้ถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าการบริหาร การเงินและการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมีความเชื่อมโยงกัน และเมื่อบริหารการเงินโรงเรียนเอกชนโดย บุรณาการกรอบแนวคิดทั้งสองนี้ จึงเป็นการช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเงินได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้กรอบแนวคิดการบริหารการเงิน เพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการ ดำเนินกิจกรรมทางการเงินต่าง ๆ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนเอกชนตามกรอบแนวคิดการ บริหารการเงิน เป็นการจัดการสินทรัพย์ที่มีอยู่ของโรงเรียนเอกชน อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างกำไรสูงสุดใน ระยะสั้น และสร้างความมั่งคั่งในระยะยาวให้แก่กิจการ

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้กรอบแนวคิดอัตราส่วนทางการเงินเพื่อใช้ในการตรวจสอบสถานะทาง การเงินของโรงเรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพในการบริหารการเงินสามารถวัดด้วยอัตราส่วน ทางการเงิน 5 ด้าน สามารถกำกับ ติดตาม ดูแลกิจกรรมทางการเงินของโรงเรียน ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสามารถบริหารการเงินของโรงเรียน โดยบุรณาการ 2 กรอบแนวคิด กำหนดรูปแบบการดำเนินงานทางการเงินตามกรอบแนวคิดการบริหารการเงิน โดยมีการวัดผลการดำเนินงาน ด้วยอัตราส่วนทางการเงินด้านต่าง ๆ ที่ได้ตั้งเกณฑ์ไว้ เพื่อการบริหารการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ และสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายทางการเงิน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาอิทธิพลสู่สถานะทางการเงินที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชนใน กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดอัตราส่วนทางการเงิน

2.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารการเงินของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การบริหารการเงิน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์. (2556). *การจัดการการเงิน - Financial Management*. กรุงเทพมหานคร:

ซีเอ็ดยูเคชั่น

ณัฐกุล รุณผาบ. (2557). การศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการยุบเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก และแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. *Veridian E-Journal*, 7(2), 304-314.

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2560). *บทบาทของโรงเรียนเอกชน*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/prachasampan56/>

อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์. (2555). *การเงินธุรกิจ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาษาอังกฤษ

Brigham, E. F., & Gapenski, L. C. (1997). *Financial Management: Theory and Practice* (8th Ed.). Chicago: Dryden Press.

Hayes, S. L. (2006). *Finance for Managers*. Boston: Harvard Business School Press.

Ross, S. A., Westerfield, R.W., & Jaffe J. F. (2003). *Corporate Finance* (6th Ed.). Homewood: McGraw-Hill.